NER 91. z Warszawy R. 1795. d. 17. Listopa: we Wtorek

KORRESPONDENT
WARSZAWSKI y ZAGRANICZNY.

UNIWERSAŁ
Xcia Repnina, Generała Gubernatora Litewskiego, względem wszelkich Dóbr skarbowych.

Chociaż w następnym rozróżnieniu własności skarbowey od własnościow obywatelskich, iuż to ze stopniow sukcessyi, iuż to podług innych legalnych dowodow im należnych, i w aktualnym i swobodnym ich dzierżeniu będących, ze skazkow, czyli lustracyinych podań, według uniwersału moiego pod dniem 7. Mca Październ: roku teraznieyszego, uczyniona będzie dystynkcya dóbr istotnie skarbowych, stosownie do ich rodzaiu i nazwiska, gdy iednak dla pewnieyszey i szczególnieyszey o tych dobrach informacyi, oraz dla wiadomości, ieżeli wszyscy i każdy w szczególe posiadaiący dobra skarbowe trzyma one prawnie i sprawiedliwie, takowa dystynkcya dostateczną nie iest: Przeto wszyscy, którzykolwiek (w obrębach Litwy pod imieniem i władzą Jey Imperatorskiey Mości rządzoney) wedle nadanych im przywileiow partycypuią z possessyow, starostw, dzierżaw, woytowstw, ciwunstw, horodnictw, ekonomiow, wsiów Poiezuickich i dalszych wszelkiego rodzaiu i nazwiska dóbr, które będąc własnością skarbową rozdane są różnym osobom, wraz z urzędami i iakiemikolwiek czynami, czy to w possessyą dożywotnią, czy to dopóki kto w urzędzie zostaie, czyli też emphiteutycznie; prawem expektatywy przez licytacyą na lat 50. w arędę doczesną, lub też in-

nym iakimkolwiek sposobem, powinni są na dzień 15. Mca Grudnia roku teraznieyszego podług starego Greckiego kalendarza (podług Rzymskiego dnia 26. Grudnia) sami przez się, lub przez umocowanych od siebie plenipotentow złożyć w oryginałach przed rządem naywyższym Litewskim służące im na wyż pomienione dobra przywileie, inwentarze, intromissye, listy podawcze, lub inne dowody iakie kto ma, a to pod utratą za nieuskutecznienie tego nakazu takowych dóbr przez konfiskatę, bez względu na osobę, dostoyność i rangę, oraz wszelkie wymówki.

Równym sposobem i ci wszyscy, którzy po śmierci aktualnych uprzywileiowanych possessorów, władaią pod iakimkolwiek pretextem pozostałemi skarbowemi wszelkiego rodzáiu i tytułu dobrami pod karą konfiskaty własnych ich maiątkow, pod warunkiem postąpienia z niemi wedle rygoru prawa, iako z nieposłusznemi, obowiązani są na wyrażony dzień 15. Grudnia sami stawać przed rządem naywyższym Litt: lub też przysłać plenipotentow z regestrami i rachunkami należnych skarbowi intrat, podług dawnych ustaw po tych wakancyach dóbr skarbowych, przytym oraz złożyć maią należyte świadectwa zeznanie przed sądem Ziemskim lub Grodz: czyli też Powiatowym Naczelnikiem, o dacie śmierci aktualnych possessorów. Dan w Grodnie Mca Października dnia 28. roku 1795.

(L. S.) *Xże Mikołay REPNIN.*

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

ANGLIA.

Z Londynu d. 30. Października. Wczora otworzył Król Parlament, około godziny 2. z południa w izbie wyższey, przez następuiącą mowę:

Milordowie i Panowie!

Z wielkim to dla mnie iest ukontentowaniem, iż pomimo licznych wcale niepomyślnych zdarzeń powszechnych, wszelako perspektywa i nadzieia wynikaiąca ztąd korzyści, dla interessow generalnych, a to do wielu ważnych względow istotnie w roku teraźnieyszym iest poprawiona.

We Włoszech przeszkodzono zagrażaiącemu posuwaniu się oręża Francuzkiego, gdzie od znaczney części nadbrzeżnych krain, przez nieprzyiacioł wprzód zaiętych odparte ich siły zostały. Należy przeto spodziewać się, że nowe operacye Austryackiey armii, zatamuią zupełnie impet Francuzow, ktorzy się do Niemieckich zapędzili krain, i że plany attakow do tamtych Państw zamierzone, wniwecz poydą.

Szczęście służące dotąd w ich operacyach woiennych, i nieiakie zyski otrzymane, tudzież traktaty z niektóremi Państwy zawarte, bynaymniey owych klęsk niemogą nadgrodzić, których doświadczaią z popierania woyny.

Zniszczenie handlu, osłabienie sił morskich i nieszczęśliwe ich kraiu wewnętrznego spustoszenie, iakiego w podobieństwie nawet żadne niewidziały wieki, sprawiły takie skutki, iakich naturalnym sposobem oczekiwać trzeba było. — I ztąd po całey Francyi, zdaie się powszechna wzniecila się opinia, że teraznieyszy iedyny sposob ratowania kraiu, przeciwko wzrastaiącemu ciężarowi nieszczęść zawisł od przywrócenia pokoiu, i ugruntowania trwałego systema rządu. Niespokoyność i Anarchia, które tak długo w tym kraiu miały przewagę, przyprowadziły iuż do tak przykrego Francyą stanu, iż dotych czas rzecz iest niepodobna przewidzieć skutki, ztąd wyniknąć maiące, a które dla powszechnego interessu Europy barzo są ważne.

Jeśliby przez iakowe okoliczności do pewnego rzeczy porządku były przyprowadzone, nienaruszaiąc spokoyności innych kraiow, przy okazaniu rostropney ufności o bespieczeństwie i trwałości traktatów zawrzeć się maiących, tedy widok skłonności do powszechnego pokoiu na sprawiedliwych i pomyślnych kondycyach zasadzonego, bezwątpienia znayżywszym ukontentowaniem, z strony moiey przyięty będzie. I owszem przyczynię się do zupełnego i rychłego skutku.

Wszakże iestem przeświadczony, że się zgodzicie zemną, iż nic tak rychło pożądanego zamiaru nieprzyśpieszy, iak okazanie, że w każdym przypadku iesteśmy wpogotowiu popierać woynę znaywiększą usilnością i mocą, póki nienabędziem śrzódkow, do zawarcia takiego pokoiu, trwaiąc w związku z naszemi aliantami, iakiego sprawiedliwość naszey sprawy i położenie interessow nieprzyiacielskich spodziewać się nam dozwolą.

W takim więc względzie, umyśliłem znaywiększym przyłożeniem się powiększyć siłę naszą morską, a silne operacye w zachodniey Indyi czynnie popierać dla bespieczeństwa i rozszerzenia zyskow, któreśmy w tamtey świata części nabyli, a które tak ściśle złączone z potęgą naszą na morzu, źrzódłem są zasilenia handlu naszego.

Polegam z zupełną ufnością, na gorliwości waszey, iż nieuchylicie mocnego wsparcia podług wielkości odwagi moich flot i armiow, niezmienney determinacyi, do ugruntowania cierpliwości i powszechney opinii wszystkich klass moiego ludu.

Poczynione kroki nieprzyiacielskie wstronach Prowincyi ziednoczonych przy wpływie i dozorze Francyi przymusiły mię do równego z niemi postępowania, iakby w iednymże stanie woyny, co i Francya były. Flota na północne mo-

rze wyznaczona, otrzymawszy ochoczą i czynną pomoc od siły morskiey, którą wystawiła Imperatorowa Rossyiska, potrafiła operacye nieprzyiaciela w tamtych stronach skutecznie zatrzymać. *Zawarłem* traktaty aliansu defensivé z Imperatorową i Cesarzem, a ratyfikacye traktatu handlowego z Stanami ziednoczonemi Ameryki odnowiłem, o czym ostatniego roku doniosłem, a teraz oznaymuię, że iuż są artykuły wymienione. Rozkazałem nakoniec, aby kopie tych traktatow były wam przełożone.

Mości Panowie niższey izby! Nayczulsza żałość serce me zaymuie, iż potrzeby Państwa do przyłożenia się dalszego wzywaią, aby ów ciężar, którego wymagać może dalsza woyna, znowu był od ludu mego przyięty. Spodziewam się, że ten ich ucisk, przez mogący zakwitnąć stan handlu naszego i manufaktur, ulepszony zostanie, i że nasze wydatki lubo wielkie są w swey massie, atoli w teraznieyszey okoliczności woienney, w porownaniu z kosztami tego roku, umnieyszone zostaną.

Mylordowie i szlachta! znaywiększym nieukontentowaniem uważałem przez nieiaki czas wysoką cenę zboża, a ta niespokoyność, ieszcze barziey przez troskliwość zwiększa się, iż obfitość urodzaiu pszenicy, nie była w tym roku tak wielka, aby lud móy przez to zupełnie był uwolniony od owych trudności, których się pozbyć spodziewał.

Duch porządku i podległości prawom, który oprócz małych excepcyi, wpośrzód tego ciężaru okazywał się, że i na dalszy czas równie będzie przez was utrzymywany, zupełnie o tym przekonany iestem, aby przedsięwzięte były takie prawidła, które na tym zależą, aby ulżyć teraznieyszey potrzebie i przeszkodzić ile możności na przyszłość ponowieniu podobnych zawichrzeniow.

Z moiey strony, nic niezostało opuszczonym, coby rzeczewiście przyłożyć się mogło do tego zamiaru. Jakoż możecie być przeświadczeni o rzeczewistym przykładaniu się do każdego urządzenia, które Parlament podług swoiey mądrości ułoży, w czynnościach tak ważnych dla mego ludu, a którego dobro naypierwszym zawsze będzie obiektem serca moiego.

Z Londynu dnia tegoż. Gdy Król iechał na Parlament, we wszystkich wchodach do zamku izby Parlamentowey, tak niezmierny tłum ludu zebrał się, iakiegośmy nigdy razem zebranego ieszcze niewidzieli. Liczba iego niezawodnie wynosiła więcey sta tysięcy. Leyb-gwardya konna otaczaiąca karetę Królewską ledwo mogła wstrzymać pospólstwo od nacisku. Zewszech stron słyszano wielkie sykanie i rozlegaiące się z postrachem wołanie, dopókiż nas woyna niszczyć będzie? Niechcemy iey! pokoiu! chleba! Do karety zaś, w którey Król iachał, ciskano kamieńmi, powybiiano w niey okna, a nasz dobry Król podług wszelkich okoliczności aktualnie w wielkim był niebespieczeństwie utraty życia. Hrabia Westmoreland i Lord Onslow, siedzieli z nim w karecie. Król zdawał się bydź więcey dotknięty wołaniem o chleb, niżeli być obrażonym przez nieuszanowanie od pospólstwa. — Siedmiu buntownikow wzięto w areszt, z których ieden odważył się drzwi karety gwałtownie otworzyć.

Mimo naymocnieysze oppozycyi głosy, adress podziękowania do Króla w niższey izbie 240. głosami przeciwko 59. uchwalony został.

Dokładnieyszy tegoż przypadku opis z Gazety Angielskiey *Tymes* nazwaney. — Wczora niezmierne ludu mnóstwo zebrane wszystkie przeiazdu napełniało ulice. — Słyszeć się zatym dało ludu wielkie wołanie na Ministrow Gabinetowych, którzy poprzedzali Króla, mię-

dzy innemi naywięcey doznali przykrości Xiążę Portland, Hrabia Chatham, i Xiąże Gloucester. — Mnogość ludu nadzwyczaynie była wielka. Słyszano, iak też same Gazety Ministeryalne donoszą, wrzaski: żadnego Króla! żadnego! inni do tyla postąpili w swey zuchwałości, że wołali pokoy! pokoy! precz z Jerzym, (peace, peace! Down whit George.) I tak postępowała kareta, wpośrzód obelg i przeklęctw miotanych od zagniewanego ludu. Kamień rzucony rozbił naprzód okno w karecie Królewskiey, potym do tyla przyszło wyuzdane pospolstwo zawziętosci, iż ciskało wiele kamieni i błota, a wpośrzod sykania, słyszeć się dawały odgłosy, chleba! chleba! pokoiu! pokoiu! Król mocno był zlękniony, i pierwsze słowa, gdy wszedł do izby wyższey, rzekł do Lorda Kanclerza: ach Mylordzie! strzelano do mnie! Naybarziey przestraszył Króla kamień, który okno rozbił w karecie. Gdy po sessyi Parlamentu, Królewska nazad powracała kareta, wszyskie okna zostały powybiiane. Stary stangret w nacisku został roziechany i postradał życie. Król Jmć atoli powrócił szczęśliwie do St James. Tym czasem Lord Westmoreland, który siedział razem z Królem w karecie, oświadczył w wyższey izbie, że on i inne osoby assystuiące Królowi Jmci tego były zdania, że okno w karecie Królewskiey, przez wystrzał z wiatrowki rozbite zostało, co z domu na pewney ulicy nastąpiło, w zamyśle pewnie zabicia Króla. Lord Onslow assystuiący także Królowi potwierdził to wniesienie. Mianowana więc była Kommissya tayna z wyższey izby, dla wyśledzenia zamachu, przeciwko Królowi. Hrabia Westmoreland, Lord Onslow, Pan Wornton, Xięgarz Stockdall, i inne osoby, pociągnione są na inkwizycyą. Wszyscy przyświadczyli o attaku od pospólstwa uczynionym na karetę Królewską. Dziewięć kamieni trafiło w karetę, gdy

Król iechał do Parlamentu. Gdy potym Król udał się na obiad i dwóch szczególnie tylko było służących za karetą, rzucono przez okno kamień, który tuż około twarzy Królewskiey przeleciał, ale go nie ranił. Postrzeżono zuchwalca i zaraz aresztowano. Zgadzaią się teraz, iż niebyło wystrzału żadnego z wiatrowki na Króla, ale żwawo rzucony iest kamień mały. Gdy Król znowu iechał z St James prywatną karetą do pałacu Królowey, lud zatrzymał koła. Gwardya iednak rozpędziła. Królowa mocno była zalękniona, kiedy wchodził Król do pokoiu, lecz Monarcha spokoynie opowiedział wszystko, co się stało, i dodał, że podług swego przekonania bespiecznym iest pod obroną przeyrzałości. Dla okazania zaś, że daleki iest od wszelkiey boiaźni, ma być iutro na komedyi.

(*Czynności Parlamentu*, *w Dodatku*.)

FRANCYA.

Z Paryża dnia 28. Sessye w dniach trzech ostatnich urzędowania Konwencyi zakończyły się na czynnościach następuiących:

Na sessyi dnia 24. *Isabeau* Imieniem Deputacyi bespieczeństwa czytał listy pod adressem *Lemaitra* do Paryża nadsyłane. W tych *Cambaceres* oznaczony iest iako przyiaciel Royalizmu. Wszakże usprawiedliwił się zupełnie, a *Baudin* uskarżał się, iż Deputacya Bespieczeństwa takie tylko listy czyta, w których powszechnie naycnotliwsi Reprezentanci bywaią pomowieni, inne zaś ukrywa daleko ieszcze wyraźniey wytykaiące *Talliena*, *Frerona*, i innych. Dodaie atoli, że nie wierzy żadnemu z tych listow. Mimo to przez cztery godziny ieszcze były owe listy czytane w Konwencyi.

Gdy zaś ta korrespondencya znaleziona u *Lemaitra* rożne w publiczności Paryzkiey sprawuie wrażenie, każdy o niey mówi iak się mu podoba. Jedni zdaią się powątpiwać o iey praw-

dzie, iakoż znayduią przyczyny niedowierzać, i usprawiedliwiać w tey mierze swą opinią, drudzy twierdzą, że nic nad te listy nie ma autentycznieyszego. Dla uspokoienia więc tey ciekawości, lubo nieco namieniliśmy iuż wypisow z tych listow, ieszcze atóli niektóre tu przytoczemy wyiątki.

Numer 77. (to iest *Condé*) wcale iest nieczynny, zawsze on w dole. Anglicy znowu przedsięwezmą inne kroki, skoro się pierwsze nie udadzą. *Pitt* wyleie rzeki Paktolu między związkowych.

Już nakoniec wylądowano. Nr 29. (*d'Artois*) przypłynął na okręcie *Azya* noszącym 64. armaty. Otoż nasi Argonauci, którzy spieszą zdobyć runo złote.

Hiszpania więc traktat zawarła! Gdyby wskrzeszony był Karol III. o! i kby się on wstydził z takowego pokoiu Syna swego.

Zle wcale idą interessa! Nie trzeba było wcześnie ogłaszać się ani Henrykiem IV. ani Ludwikiem XII.

Krwawa korona spadaiąca na moię głowę powinna być dla WPana do wielkich reflexyi pobudką. (To pisze XŻe Prowansyi do Xcia d'Angouleme.) Ta korona podług porządku natury czeka WPana. Dokładaią starania, iżby Królewna za hultaiow Deputowanych była wymieniona. Trzeba usilnie o to się starać, aby takowa zamiana uskuteczniona nie była.

Wszystko zginie, ieśli Gabinety Londyński i Wiedeński nie wyrzeką się systemy zdobywać obce kraie.

Wasi trzey Reprezentanci Merlin de Thionville, Revbel i Rivaud przybyli do Pana Barthelemy na obiad. Parada wcale Azyatycka ich, skromność Republikańską dziwiła. Mieli trzy karety, a ośmnastu kalwakaty onych konno wyprzedzało.

Nakoniec przeydziemy przez Ren, i zaraz do Territorium Bazylei Woyska nasze wkroczą. Przez Porentrui wpadniemy do Franche Comté. Wszystko się bardzo dobrze uda, byleby nas Austryacy nie odstąpili mowiąc; Ratuycie się iak możecie.

Bardzo wiele mowią o iakichści operacyach razem na zachodzie, Południu i nad Renem. Mamy tu plan kampanii przez Konwencyą potwierdzony. Jzali tylko Cesarz chce posiłkować, czyli trzyma się nieprzyzwoitego ſyſtema podziału? 49. (Xiąże Prowancyi) 163. krzyżyki S. Ludwika, i wiele czerwonych wstąg posłał. Oy będzie za co wołać: Niech żyie Król! O iak wiele tam uszczęśliwionych zostanie!

Zwodzi nas ukryta iakaś machiawelizmu polityka. Coż iest coby mogło wyrównać Gabinetu W... niedoścignionym wybiegom?

Merlin do Thionville iest w Hunindze. Cały dzień gra w Billard. Twierdzą że Reuwbel dla tego tylko iest w Bazylei, aby miał baczność na Barthelmy. Wiele tu iest Posłow od Xiążąt Niemieckich. Jm tylko to w głowie, aby zwiedzić Paryż. Są to figury wcale niezgrabne i zupełnie płaskie. Ci Posłowie są ni to ni owo, ani u nich biało, ani czarno.

Berna dostarcza Francyi 12. tysięcy wołow, Neufchatel 2. tysiące. Sądźże z tego iaka iest nieostróżność Dworu Wiedeńskiego, że dozwolił 80. tysięcy worow Pszenicy do Szwaycaryi wprowadzić,

Deklaracya (Xcia Prowancyi) rozszerza się w Lugdunie. Przedrukowano ią nieraz. Xięża roznoszą. Barthelemy iest chory. Gdyby mi zlecono, iabym go doświadczył, iak też on dysponowany iest słuchać rozkazow Króla, i swoie Poselstwo złożyć. Ale mi nigdy odpowiedzi niedaią dostateczney na moie proźby.

Mamy tu Ministra Portugalskiego *Neri*. Mówią, że iuż pokóy zawarł. Przybyłby i ten ieszcze dyzhonor dla tronu.

Bazylea w strachu. Rada przykazała, iżby wszyscy mieszkańcy gotowe mieli pałasze i strzelby. Rozdano każdemu po 24. ładunki. To byłaby rzecz wcale nieosobliwsza, gdyby dobra wola przystąpiła do czynności dalszych, wszakże widać, że na ochocie zbywa.

Jedyna iest nadzieia w *Vendée*, prócz tey nie ma dzielności żadney. 77. (*Condé*) iest związany. 49. (Xże Prowansyi) kroku iednego nie może uczynić. 49. Powinienby do *Charetta* pośpieszyć, tamby iego było właściwe mieysce. Uzbroymy się teraz cierpliwością, tego nam trzeba naybarziey.

Przeyście Renu opoźnione. Nie trzeba zupełney mieć ufności w Cesarzu. 77. Zawsze iest w paraliżu. Woysko 10. dni bez owsa było, a iednak wiele tu iest ludzi, którzy warci są ieść obrok. Czekać aż do miesiąca Septembra, i nic nie robić. Wiedeń i Londyn nie barzo się zgadzaią. *Wurmser* iest bez żadnych talentow. Przeieżdżał on tędy, i przez oboz 77. (Kondeusza) gdzie się nawet ani zatrzymał.

Mniemam, że piosnki wiele nam dobrego sprawią. Założyliśmy tu ich fabrykę. Posyłam ci probki, które trzebaby rozsypać po Paryżu i woyskach. Przynaymniey weselsze nieco będą kompanie i marsze.

Barthelemy niekontent. Pisał do pewnego przyiaciela, że się wszystko niedobrze zakończy. Zda mi się, że doszlibyśmy zamiarow naszych, gdyby trwał Paryż statecznie przy swych układach, czego się ia niespodziewam.

To rzecz iest nayprawdziwsza, iż *Düsseldorf* iest wzięty. Austryacy tu się nieukazuią. Zawsze mówią, że cięźka ich artyllerya nienad-

ciągnęła ieszcze. Trudno znaleść po tey nici kłębka polityki fatalney.

M.... iak się zdaie, zwyczayne swe grzeczności nam oświadczą. Niemieccy Xiążęta sami niewiedzą co robią. Jedyną mamy nadzieię w zamieszaniach Francyi wewnętrznych. Jeśli Paryż chce istotnych doświadczyć pożytkow, trzeba iżby Sekcye ocaliły Francyą. Skoro się to uskuteczni, Cesarz osiądzie na koszu. Wszakże nadgrodzić sobie może nabyciem *Bawaryi*. Republikanie coraz postępuią daley. Austryacy zgoła się niebiią, ale cofaią się do Czarno-leśnych stanowisk. Prawdziwy to *Yriarte* (Poseł Hiszpański) iest g.... x. Republikanin. Mówił on przed kilką dniami: Czyliż można się sprzeciwić? gdy trzy części Francyi żądaią Rzplitey? Czyż iest co barziey co... in, iak takie oświadczenie?

Xże *d'Orange* zaciąga 20. tysięcy ludzi. Trzeba przyznać, że *Pitt* okrutnym iest katem pieniędzy. Otoż my wpadliśmy z *Charybdy* na *Scyllę*. *Manheim* wzięty. Zadnego nieczyniono odporu. Pewnie musiała nastąpić umowa.

Nie tak się dobrze na południu dzieie, iakeśmy się spodziewali. Jednak Paryż dobrze się trzyma. Zda się, że Zurnaliści w tył się cofneli. Sekcye zginą, ieśli krok zacofną. Do nich to należy wielkiey sztuki dokazać. Nie idzie tu o nic więcey, tylko, aby sześciu poimać Szefow, i powieszać ich na okopach.

Na końcu tey korrespondencyi są noty przez abbrewiacyą pisane i bez porządku, gdzie imiona są Deputowanych niektórych połączone z *Charetta*, *Stofleta*, i innych Malkontentow nazwiskami. Widzieć tam frazesa poprzerywane w następuiący sposób: *Lanjuinais*, *Lariviere*, *Rovere* na trybunie. *Cambacérès* wszystko czyni przez *Mouniera*. Wycięcie, którzy wotowali na śmierć Króla. Woyna z *Tallienem*. *Leomond* dobry. *Ta-*

vean niebeśpieczny. *Dubois Dubay*, *Bonnet* nic do rzeczy, &c.

Po takowym listow przeczytaniu, wielkie nastąpiły w Konwencyi spory. Jedni, że w *Bazylei* utworzone te są korrespondencye. Drudzy utrzymywali, że w Paryżu są pozmyślane. Nakoniec wnieśiono, iż nie czas teraz nad niemi czas trwonić. Proszę, aby niezapominali Reprezentanci, rzekł *Lanjuinais*, na owe gorszące słowa, które przed kilką dniami *Roux* wyrzekł, że trzeba pokastrować Deputacye rządowe.

Na Sessyi dnia 25. Od Deputacyi Instrukcyi publiczney wniesiono do Konwencyi, aby Francya za herb wzięła sobie Pszczoły, i aby takowy obraz Rzplitey na wszystkich Narodowych domach był wyrażony.

Baraillon rzekł: Nikt o tym niewątpi, że wielu Francuzkich Królow z pierwszego pokolenia, za herb miało Pszczoły, iako to *Childebert*, *Chilperic*, i inni.

Prócz tego Pszczoły niewyrażaią Rzplitey, czyliż bowiem niewiadomo? że maią Królową, którey wszystkie assystuią? (śmiech powstał) a proiekt odrzucony.

Rossier wniosł, aby stróy Francuzki był dla przyszłych Reprezentantow przepisany. *Chenier* na to: że długie suknie, podług zwyczaiu Grekow, naylepiey przystoią do rządu wchodzącym. Naywygodnieysze są bowiem, że pod płaszczem (*pallium*) iakie się podoba można suknie nosić. Rzymianie po większey części przyięli stróy Grekow. Długi stróy będzie Francuzom zwyczayny, gdy przywykniemy być poważnemi! Proszę więc, aby takowe suknie były dla dwuch Izb przepisane, dekretowano.

Nim nastąpi ten zwyczay, tym czasem rozróżniać będzie osoby Konwencyi pas. To iest 250. nosić maią nakształt szarf, a 500. wpół-przepasani trzy-kolorowym pasem będą.

W czasie teyże Sessyi liczbę Officerów naszey marynarki, to iest 8. vice-Admirałow 16. kontrą-Admirałow 30. Szefow Dywizyinych, 100. Kapitanow liniowych okrętow, i 180. Kapitanow Fregat wyznaczono. Tytuł Admirała na czas tylko ma być dawany.

Dekretowano ieszcze za wnioskiem *Talliena*, że krewni Emigrantow, którzy od czasu Rewolucyi ustawnie odbywali urzędy publiczne, iako i krewni tych Emigrantow, którzy z listy Emigrantskiey są wymazani, zostać maią przy swych urzędach.

Na Sessyi wieczorney extraordynaryiny podatek woienny ustanowiony, to iest 20. liwrow w assygnatach, a 20. sols w gotowiznie. Podatek zaś gruntowy ma być płacony w tych okolicach Rzpltey, gdzie ta danina iest wprowadzona. W teyże proporcyi opłata w innych kraiach złączonych z Francyą ma być do Skarbu Rzpltey wnoszona.

Rozciągniono także podatek na woynę od koni paradnych i od Patentow.

Dnia 26. Październ: Konwencya Narodowa zakończyła swe sessye. Ostatnią tey władzy czynnością było generalney postanowienie amnestyi przyniesioney w proiekcie od Kommissyi 11. Wszystkie więc akta oskarżenia ściągaiące się do okoliczności rewolucyinych, wyiąwszy tyczące się ostatniego buntu 5go Paźdz: zostały zniszczone. Kara iednak śmierci nie iest zkassowana. Trwać będzie aż do zawarcia powszechnego pokoiu. Atoli poprzedniczo zamiast utraty życia, przeznaczono 25. letnie więzienie.

O godzinie wpół do trzeciey zrana uwiadomił Prezydent, iż doszły iuż ostatniego kresu sessye Konwencyi Narodowey. Zakończył więc mową żegnaiącą wszystkie ludu klassy. A gdy przełożył Reprezentantom, że przyiaźń i zgoda iedynym są ratowania Oyczyzny środkiem, wszy-

scy powstali Deputowani, i z mieysc swoich ruszyli się, a sala rozlegała się od okrzykow: *Niech żyie Rzeczpospolita!*

Ktòrzy zaś nie byli Elektorami, wyiść musieli z sali. Ciało zatym elekcyine pod Prezydentstwem *Dussault*, iako naystarszego laty, uformowane zostało.

Tallien, *Penniers* i *Gamon*, co do wieku naymłodsi, maiący tylko po lat 28. przyieli urząd Sekretarzy. Zaczeło się wotowanie na radę Prawodawczą.

Z okolic tuteyszych liczne woyska, a osobliwie Kawalerya, śpiesznie pomaszerowały ku Renowi.

Jedno tuteysze Niewiast zgromadzenie spikneło się na zabicie Reprezentanta *Boissy d'Anglas*. Gdy się ten zamach wyiawił, wzięto ie w areszt, i do Deputacyi Beśpieczeństwa pod straż oddano. Przyznały się nakoniec do takowey determinacyi. Gdy zaś im przekładano, że *Boissy d' Anglas*, iako cnotą i patryotyzmem znakomity, wart iest powszechnego szacunku. Tak iest nieinaczey, odpowiedziały, i dla tego samego chciałyśmy go zabić, że taki człowiek nie powinien się mieścić w owym towarzystwie, które cale iemu nie iest podobne.

Tallien Deputowanym iest obrany z Departamentu *Ardenne*.

Deputacya Ocalenia wydała Instrukcye dla Generała *Jourdan*, aby od czasu onych odebrania te Państwa miał za neutralne, które swe Kontyngensa zacofneły, a mianowicie kraie Landgraffa *Hessen-Kassel*, i Elektora Saskiego.

Wczora tu Luidory dziwnie w górę poszły, za ieden płacono po 1860, liwrow. Nietrzeba się więc dziwować, że para trzewikow po 400. a obiad mierny w traktyerniach po 200. liwrow afsygnatami kosztuie w Paryżu.

HOLLANDYA.

Z Hagi d. 28. *Paździer:* Lubo tylko 4ry Prowincye zgodziły się na Konwencyą Narodową, gdy Zeelandya, Fryzya, i Groninga przeciwne są dotąd, Reprezentanci atoli tymczasowi przygotowania czynią do rozpoczęcia takowego ziazdu, i na ten koniec piękną salę w pałacu Sztadhudera przeznaczyli.

Xże *d'Orange* starszy Syn Stadhudera z Berlina przez Stade udał się do Londynu.

NIEMCY.

Z Wiednia d. 26. *Paźdz:* Zawczora dopiero wyznaczony iest Xże z Xiężną *de Grave*, aby iachali do Bazylei dla przyięcia Ludwika XVI. Córki, którey towarzyszyć ma w podróży Pani *Tourzel.*

Przybył tu Kuryer z Peterzburga donoszący o troiakim Alliansie pomiędzy Cesarzem, Rossyą, i Anglią zawartym, które Potencye gwarantuią sobie na wzaiem kraie pod swym panowaniem będące.

Z Moguncyi d. 31. *Pazdiernika.* Obchodzono tu zwycieztwo nad Francuzami d. 28. t. m. otrzymane, przez wotywę solenną i bal wspaniały, a nazaiutrz paradny pogrzeb Generałow Austryackich *Schmertzing*, i *Wolkenstein* przy honorach woyskowych odprawił się. Listy prywatne donoszą, iż także Generał Cesarski *Riese* poległ. Siły Generała *Clerfait* wynoszą do 35. tys: rachuiąc w to i Garnizon Moguncki. Armat Francuzom zabranych 90. tu przywieziono. Strata Austryakow d. 29. t. m. wynosić może do 3.000. ludzi, z których wielu tylko iest rannych. Co pisze o tey bitwie Frankfurtski Zurnal, przeczytay w Dodatku.

Z Ludwigstulst d, 3. *Listop:* Baron *Klinkowstrom* Poseł Szwedzki imieniem Króla swego zaniosł prozbę do Panuiącego Xcia *Meklenburg Schwerin* o Xiężniczkę Ludwikę *Szarlottę* starszą Córkę. Mniemaią, że celebrowany będzie akt małżeństwa aż na przyszłą wiosnę.

DO-

DODATEK Do... N^RU 91.
KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO y ZAGRANICZNEGO
We Wtorek d. 17. Listopada Roku 1795.

---

z Warszawy.

UWIADOMIENIE.

Kommissya do examinowania czynności Administracyow upadłych Bankow od władzy rządowey wyznaczona-Zawiedziona na żądanym a uchylonym zgromadzeniu Wierzycieli Massy Schultzowskiey, w celu wyboru z pomiędzy siebie osob na mieysce brakuiących Administratorow teyże Massy, za zleceniem Władzy Rządowey i rezolucyą swey Kommissyi dawniey gazetami publicznemi obwieszczonych, a powodowana gorliwością Wierzycieli Massy Tepperowskiey z podobnego wyboru na mieysce brakuiących Administratorow wezwanych, ktorzy dobrem ocalenia Massy dla wspołwierzycieli i siebie uięci, przyięty obowiązek bez interessu pełnić oświadczyli. Spodziewa się więc, iż rowną gorliwość o dobro Współ-wierzycieli i swoie znaydzie w Wierzycielach Massy Schultzowskiey, i dla tego powtornie obwieszcza, aby w dniu 23. Miesiąca Listopada Roku 1795. na mieysce Administracyi w Warszawie w Domu Tepperowskim

nad Miodową ulicą odbywać się zwykłey zgromadzili się, Adminiſtratow z między siebie w liczbie doſtateczney do pełnienia obowiązkow obrali i wybranych Kommissyi ninieyszey do potwierdzenia podali. Dan w Warszawie d. 9. Miesiąca Liſtopada 1795. Roku z Dzieła Kommissarſkiego wypisano.

W. Slężańſki Komm: Pioro trzymaiący mp;

Z Poznania d. 10. Liſtopada. Przybył tu dnia wczorayszego Xże Arcy Biſkup Gnieznieńſki. Na przybycie tak szanownego gościa dawał JX. Rydzyńſki Biſkup Chełmińſki wspaniałą kollacyą.

ANGLIA

Z Londynu dnia 30. Pazdziernika.

CZYNNOSCI PARLAMENTU.

Gdy Król ſkończył mowę i wyszedł z Sali przez długi czas trwało w wyższey Izbie głębokie milczenie, kilku tylko przytomnych Lordow potaiemnie konferowało. Wniesiono zatym, aby się arbitrowie oddalili. Słuchali więc Lordowie świadkow względem osob w areszt pobranych, które popełniły gwałt miotaiąc na karetę J. K. Mci kamienie.

Wysłane zatym było poselſtwo do Niższey Izby dla konferencyi względem interessu tyczącego się beśpieczeńſtwa osoby J. K. Mci uszanowania i powagi Parlamentu.

Odbyto więc konferencyą w Pokoiu malowanym i postanowiono natychmiast adress winszuiący szczęścia podać Królowi z przyczyny wyratowania się i beśpieczeństwa z zaręczeniem, że przestępcy nayrychley sprawiedliwą karę odniosą.

W niższey Izbie Hrabia Dalkeith wniost adress dziękczynienia do Króla, który zamyka w sobie powtórzenie Królewskiey mowy i zupełne zgadzanie się nie tylko pochwalaiąc wszystko co Król mówił, ale ieszcze wywyższał sentymenta Monarchy z nayw iększą pochwałą tak, iż podług iego zdania ieszcze nie była nigdy w tak świetnym stanie Anglia, iak te az popieraiąc woynę.

Pan Stewart Syn Lorda Londondery poparł te iego wyrazy w swey mowie, na którą pierwszy raz w Parlamencie usta otworzył. W tym głosie dowiodł, że się przyłączył do partyi Ministrowskiey. Okazywał on gorszy daleko stan Francyi, niźli Anglii. Nasze woienne operacye, rzekł daley, nie były wprawdzie tak świetne, (tu zaczęto powszechnie śmiać się) atoli iednak uważać ie można, iakby zwycięstwa, ponieważ przymusiły Francuzow, aby odstąpili od systemmy postrachu, a chwycili się strony pomiarkowaney. Zadnym sposobem dodał nie można beśpiecznie zawierać pokoy z Francyą, pókiby ten nie był chwalebny i trwały, albo póki nieprzyiaciel tak upokorzony nie będzie

i wyniszczony, iżby nie mógł nam nigdy więcey szkodzić. Wychwalał P. Pitta iako naywiększego Ministra, który skarb Państwa do naywyższego wierzchołku świetności przyprowadził, a że tym czasem lud po ulicach Miasta narzekał o niedostatek chleba, opisał on w swey mowie ten stan tak osobliwszemi kolorami, iakiego ieszcze nigdy do tych czas nie było w historyi. Król Jmść Pruski mówił, uczynił w prawdzie pokoy oddzielny z Francyą, wszakże nie wprzody, poki ten Monarcha nie postrzegł, że Francuzi swe zasady odmienili, które nie były tak szkodliwe, iak przedtym. A że Elektor Hannowerski toż samo uczynił, nie następuie ztąd, aby Król Angielski również miał postępować &c.

P. Sheridan pierwszy z partyi oppozycyiney w mowie swey okazuiąc zadziwienie nad mową Królewską; za coż to? rzecze, nie wspomniono o pokoiu, który Elektor Hannowerski, Heski, Prussy, Saxonia, Toskania, Hiszpania i Hollandya z Francyą zawarły? Czemu niepowiedziano, że Francuzi Dusseldorf i Manheim trzymaią? że na morzu nas dobrze iuż przewyższyli i niedawno Flotę naszę Lewantską zabrali? czemuż nie okazano iakie niebeśpieczeństwo zagraża zachodnim Jndyom i Jamayce? iakie odnieśliśmy klęski przy Quiberonie i wyspie Jsle Dieu? Za co nie wzmiankowano o upadku naszych manufaktur, o długu Narodowym

i o zagrażaiącym głodzie ? i. t. d. Uważy, wszy wyrazy tey mowy któż niewidzi? że pożądana nadzieia pokoiu odległeyſzą ieſt, niż kiedy? Co się tycze ugody Hanoweru z Francyą, ponieważ tameczny Rząd za przyzwoitą rzecz osądził zaprzeſtać woyny z przyczyny, że to Elektorſtwo między oczewiſtym nieprzyiacielem i podeyrzanemi leży przyiaciołmi; za tym dla dobra Anglii życzył aby Rada Rządowa Hanowerſka do Londynu, a nasi tuteysi Miniſtrowie do Hanoweru przeniesieni byli. (Dalſzy ciąg w naſtępuiącym Nrze.)

HISZPANIA.

Z Madrytu d. 18. Wrzeſnia. Pokoy z Francyą w dniu 5tym t. m. z naywiększą uroczyſtością zoſtał tu publikowany.

Z Włoch Xiąże Marſerano przybył tu iak mowią, dla negocyowania o pokoy między Pańſtwy Włoskiemi i Francyą za pośrednictwem Dworu naſzego.

Między Portugalią i Francyą ma być iuż pokoy zawarty, a przynaymniey to ieſt wiadomo, że kuryer niedawno tu z Lizbony przybyły, w czora ztąd odiechał do Paryża.

NIEMCY.

Z Heidelberga d. 27. Pazdz: Słyszano dziś około Manheimu wielką kanonadę od 3ciey z rana do południa trwaiącą. Podług doniesień Officrów przybyłych tu z tamtąd, woyſko Cesarſkie odebrało Francuzom redutę na prawey ſtronie Renu. Podług innych powieści, Auſtryacy pomknęli swe ro-

boty na 30. krokow bliżey fortecy. Ciż, dawali z wielkich armat ognia do moſtu, który daie kommunikacyą Francuzom z drugą ſtroną Renu. Ceſarscy przygotować kazali w lesie Nakergemont ſytuowanym w kraiu Dilsberg bardzo wiele faszyn i drabin, dla których transportu wieśniaków mnoſtwo ieſt przygnane.

Z Wesel d. 30. Października Wszyſtkie obu ſtron woiuiących operacye d. 28. Października były prawie w tym samym ſtanie około Düsseldorf, iak przed 2ma tygodniami. Francuzi wzieli 8miu w zaſtaw naybogatszych kupcow, i tych na drugą ſtronę Renu przewieźli. Cały także w Mieście zabrali furaż dla Kawaleryi swoiey. Zda się, iż niedoſtatek żywności obie ſtrony wcale niesposobne do popierania dalszych operacyi woiennych uczynił. Dla tego się też ni w przód, ni w tył żadne woyſko nie pomyka, póki głod, i wycięczenie sił nie przynagli albo szukać śmierci upędzaiąc się za mniemaną zdobyczą, albo ratować oſtatki nie pewnego życia w rychłym cofaniu sie.

Z Moguncyi d. 28. Pazdz: Woyſko Ceſarſkie dwuma kolumnami poſtępuie. Jedna idzie przez Oppenheim ku Worms, druga przez Alzey i Kreutznach ku Bingen dąży. Kwatera Generała Clairfaita tu ieſt przeniesiona.

Liczą tu armat Francuzom zabranych 106. i wozow ammunicyinych 114. a nie-

wolników rachuią 2700. - General Clairfait kazał aby Magistrat Moguński przystawił 7000. chłopow dla rozrzucenia okopów od Francuzow porobionych.

Raport urzędowy o zwycięztwie odniesionym przez Generała Cesarskiego Borros dnia 29. Października. Gdy zapomocą bateryi zniesiony iest most kommunikacyi z wyspą Niederwertch, a dwie dywizye gdy uderzyły na Francuzow, po żwawey bitwie, zostało przy Austryakach zwycięztwo. Zgineli z strony Republikanów Pułkownik 1. Officerów 20. i. 655. zołnierży. My znaszey strony 2. ludzi mamy zabitych i 13. rannych. Liczba w tey batalii straconych armat Francuzkich wynosi 63. tudzież 8. haubic i 42. wozow ammunicyinych. To z Zurnalu Frankfurskiego, który dodaie pod datą d. 4 Listop: że maszeruie z Frankonii 15. tysięcy woyska posiłkowego, aby wsparły nad Renem siły woysk Cesarskich.

W Ł O C H Y.

Z Liworny d. 23. Pazdz: Mówi Gazeta Madrycka, że 4ry Hiszpańscy Kommisarze, którzy powrócili z Paryża, donoszą, iż w przypadku ieśliby Hiszpania chciała być posrzedniczką pokoiu między Francyą i Anglią następne 4. kondycye za fundament maią być położone: 1mo Wrócenie wyspy Korsyki Francyi, 2do Odstąpienie Gibraltaru Hiszpanii, 3tio Zapłacenie 4. milionow funtów szterlingów Francyi nad

gradzaiąc za fałszywe afsygnaty, które Anglia rozrzuciła po Francyi, 4to. Przyrzeczenie, że nigdy więcey Anglia nad 80. liniowych okrętów, 40. fregat i 20. mnieyszych ftatków woiennych w Portach swych utrzymywać nie będzie.

D O N I E S I E N I A.

Wyszedł z druku Kalendarzyk Polityczny i Ekonomiczny na Rok 1796. zawieraiący wsobie: 1mo Swięta Rzymfkie i Rufki. 2do. Monarchów teraz w Europie panuiących ich Familie i Potomftwo. 3tio. Wfzyftkie Magiftratury w Warfzawie agituiące się. 4to. Wfzyftkie fądy Ziemfkie i Kommiffye Porządkowe. 5to. Wfzyftkie Magiftraty Miaft Koronnych z ich Burmiftrzami, Woytami, Radnemi, Gminnemi, i Officyaliftami. 6to. Opisanie Geograficzne niektórych Miaft i Rzek osobliwie woyną teraznieyszą zaiętych. 7mo. Rozporządzenie robot Gofpodarfkich na każdy Miesiąc całego Roku. 8vo. Opisanie o Pfzczołach. 9no. Lekarftwo dla Bydła w czafie zarazy. Który przedaie fię u JJPP. Netto, Szczepańfkiego, i Nawarfkiego, a szczególniey w drukarni przy Kantorze Gazety. Cena oprawny kofztuie złł: 1. gr: 15. w lepszey zaś oprawie złł: 2.

Podaie fię do wiadomości, iż Kareta Angielfka prawdziwa mało używana, ieft do przedania. Ktoby sobie życzył kupić, ma się referować do Urodzonego Nowomirfkiego w kamienicy JPani Osuchowfkiey na ulicy Bednarfkiey pod Nrem 2679. mieszkaiącego na pierwszym piętrze.

Jeft do fprzedania Butarda dobrze urządzona nie wiele użyta, życzący iey nabydź, niech się uda do Kamienicy Radziwiłowfkiey fub Nro 426. na Koziey ulicy wedle Pałacu Pocztowego.

Profzony ieft ktoby kolwiek wiedział o Staniflawie Jankowfkim profeffyi Kucharfkiey, wzroftu małego, oczow dużych, rodem ze wsi Małey Słupi, ieśli żyie lub umarł aby raczył łafkawie to uwiadomienie przefłać do Konsyftorza Krakowfkiego.

Ktoby zgubił na Poczcie złł: 36. ma się udać do JPana Karsunowfkiego Sekretarza, fkoro opowie którego dnia zgubił, i wczym były te pieniądze, iako właścicielowi oddane będą.

Uwiadomia się Publiczność, iż Tabaka Brezylia w puszkach blaszannych znayduie się do przedaży w Magazynie Tabacznym Warszawfkim w officynie Pałacu Brylowfkiego przy ulicy Wierzbowey. Puszka po złł: 1. gr: 15.